Specjalny zasiłek opiekuńczy

nr karty: **UMB157**

Jesteś opiekunem osoby niepełnosprawnej i jednocześnie zobowiązanym w stosunku do niej obowiązkiem alimentacyjnym lub małżonkiem osoby niepełnosprawnej? Nie wiesz jak złożyć wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy? Tutaj wyjaśnimy, co należy zrobić, jakie dokumenty złożyć, jakie kryteria spełnić, aby uzyskać prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Kto może ubiegać się o specjalny zasiłek opiekuńczy?

Obecnie specjalny zasiłek opiekuńczy mogą pobierać tylko osoby, które miały ustalone prawo do tego świadczenia na dzień 31.12.2023r. Zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023r. o świadczeniu wspierającym, w sprawach o specjalny zasiłek opiekuńczy do którego prawo powstało do dnia 31 grudnia 2023r., stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023r.
Istnieje możliwość kontynuowania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Ww. osoby, zachowują prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do 31 grudnia 2023r., również w przypadku, gdy osobie na którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem zachowania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w tym przypadku konieczne będzie złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia, a następnie złożenie wniosku o specjalny zasiłek opiekuńczy w terminie 3 miesięcy, licząc od wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności (art. 63 ust. 3 ustawy o świadczeniu wspierającym).

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej - w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Wyjaśniamy jednocześnie, iż obowiązek alimentacyjny spoczywa przede wszystkim na krewnych w linii prostej, na rodzeństwie, a także małżonkach.

Czy konieczne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego?

W celu weryfikacji okoliczności dotyczących spełniania warunków do otrzymywania świadczenia, przed wydaniem decyzji ustalającej prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego przeprowadzany jest wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Także po upływie 6 miesięcy przeprowadza się aktualizację wywiadu środowiskowego. Warunkiem koniecznym do otrzymywania przedmiotowego świadczenia jest umożliwienie pracownikowi socjalnemu zbadania sytuacji rodzinnej, dochodowej oraz majątkowej.

Czy specjalny zasiłek opiekuńczy jest uzależniony od dochodu?

Tak, specjalny zasiłek opiekuńczy uzależniony jest od dochodu i przysługuje:
1. Jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby niepełnosprawnej w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **764 zł.**
2. Jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę przekracza kwotę 764 zł o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie, na który jest ustalany – obecnie najniższy zasiłek rodzinny wynosi 95 zł, wówczas specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje**.**

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, gdy:
1. Osoba sprawująca opiekę:
A. Ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego
B. Ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna
C. Legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
2. Osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji,w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu
3. Na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury
4. Na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystanie z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna;
5. Na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.
6. Osoba wymagająca opieki ma ustalone prawo do świadczenia wspierającego.

Co musisz zrobić, aby świadczenie uzyskać?

Pobierz, wydrukuj i wypełnij wniosek, który możesz pobrać **TUTAJ (wniosek na okres 2025/2026)** **TUTAJ** **(wniosek na okres 2026/2027)** Załączniki do wniosku, jeżeli Ciebie dotyczą, dostępne są poniżej:

1. Oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego - **TUTAJ**

2. Oświadczenie o dochodach nieopodatkowanych - **TUTAJ**

Jeżeli nie masz możliwości pobrania druku ze strony internetowej wskazanej powyżej, możesz udać się do Wydziału Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miasta Bydgoszczy, ul. Wojska Polskiego 65 i pobrać druk w formie papierowej osobiście. Nie ma konieczności wcześniejszego umawiania się telefonicznego na wizyty w urzędzie.

Co należy zrobić później?

Druk należy prawidłowo wypełnić, zapoznając się z jego treścią oraz pouczeniami w nim zawartymi. Nie zapomnij wypełnić załączników do wniosku, jeżeli dotyczą Twojej sytuacji rodzinnej. Uwaga! Nieprawidłowo wypełniony wniosek skutkuje koniecznością zredagowania wezwania na okoliczność jego uzupełnienia, co wiąże się z potrzebą wizyty w urzędzie i przedłużeniem procesu wydania decyzji administracyjnej. Zachęcamy do bezgotówkowej formy pobierania świadczenia poprzez wskazanie we wniosku numeru rachunku bankowego, na który ma być przekazane świadczenie (świadczenie jest wolne od zajęć komorniczych; niekoniecznie wnioskodawca musi być właścicielem rachunku, można wskazać dowolne konto ze wskazaniem imienia, nazwiska, numeru PESEL właściciela rachunku). Wzór przykładowo wypełnionego wniosku o specjalny zasiłek opiekuńczy do pobrania **TUTAJ**

Jak i gdzie złożyć wypełniony wniosek?

1. Poprzez Portal Informacyjno-Usługowy „Emp@tia” - **TUTAJ**

2. Osobiście w Wydziale Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miasta Bydgoszczy, ul. Wojska Polskiego 65. Nie ma konieczności wcześniejszego umawiania się telefonicznego na wizyty w urzędzie.

3. W kancelarii ogólnej Urzędu Miasta Bydgoszczy, ul. Jezuicka 1 – możliwe jest złożenie wniosku w formie papierowej w tradycyjnej skrzynce podawczej (pracownicy nie udzielają żadnych informacji dotyczących świadczeń).

4. Lub korespondencyjnie na adres: Urząd Miasta Bydgoszczy,Wydział Świadczeń Rodzinnych, ul. Wojska Polskiego 65, 85-825 Bydgoszcz

W jakim terminie otrzymasz decyzję?

W terminie miesiąca od złożenia wniosku i skompletowania dokumentów. W przypadku konieczności przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, termin załatwienia sprawy może ulec wydłużeniu.

Chcesz się odwołać od wydanej decyzji? Co musisz zrobić?

Należy złożyć odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy za pośrednictwem Prezydenta Miasta Bydgoszczy w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Czy specjalny zasiłek opiekuńczy jest przyznawany bezterminowo jedną decyzją?

Nie. Specjalny zasiłek opiekuńczy przyznawany jest na okres zasiłkowy, który rozpoczyna się od dnia 1 listopada do dnia 31 października następnego roku kalendarzowego na jaki ustala się prawo do świadczeń.

W jakim terminie możesz złożyć wniosek na nowy okres zasiłkowy?

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego na nowy okres zasiłkowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku. W przypadku gdy złożysz wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy na nowy okres zasiłkowy wraz z wymaganymi dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje do dnia 30 listopada. W przypadku gdy złożysz wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy na nowy okres zasiłkowy wraz z wymaganymi dokumentami od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje do dnia 31 grudnia. W przypadku gdy złożysz wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy na nowy okres zasiłkowy wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia danego roku, ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku. Ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w przypadku złożenia wniosku po terminach określonych powyżej, następuje od miesiąca złożenia wniosku do końca okresu zasiłkowego.

Uwaga! Aby poznać terminy wypłat świadczeń w 2026 roku - kliknij **TUTAJ**
Wykaz numerów telefonicznych pracowników wg pierwszych liter nazwisk Wnioskodawców - kliknij **TUTAJ.**

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 1240)

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1340)

Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 lipca 2025 r. w sprawie wysokości dochodu za rok 2024 z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (M.P. z 2025 r. poz. 709)

Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2026r. w sprawie wysokości dochodu za rok 2025 z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (M.P. z 2026r. poz. 748)

Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 września 2025 r. w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2024 r. (M.P. z 2025 r. poz. 1006)

Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 września 2026 r. w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 928)
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Ustawa z dnia 7 lipca 2023r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. 2026r. poz. 873)

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1691)

Dodatkowe informacje

Do wniosku o specjalny zasiłek opiekuńczy należy dołączyć odpowiednio:
1. Zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny.
2. Dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio:

A. Zaświadczenie właściwego organu gminy, nakaz płatniczy albo oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.
B. Umowę dzierżawy – w przypadku oddania części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego w dzierżawę, na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo oddania gospodarstwa rolnego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej.
C. Umowę o wniesieniu wkładów gruntowych – w przypadku wniesienia gospodarstwa rolnego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną.
D. Odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem lub innego tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną.
E. Przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące wysokość zapłaconych alimentów, jeżeli członkowie rodziny są zobowiązani orzeczeniem sądu, ugodą sądową lub ugodą zawartą przed mediatorem lub innym tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do ich płacenia na rzecz osoby spoza rodziny.
F. W przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w orzeczeniu sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd:
a. Zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów, lub
b. Informację właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą, jeżeli dłużnik zamieszkuje za granicą.
G. Dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.
H. Dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy
I. Dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu – w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.
3. Odpis zupełny lub skrócony aktów zgonu rodziców lub odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, lub odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem lub innego tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, zobowiązujących do alimentów
4. Kartę pobytu – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023r. poz. 519, 185 i 547), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.
5. Kartę pobytu i decyzję o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub inny dokument uprawniający cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uprawnia do wykonywania pracy.
6. Kserokopia orzeczenia o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności (oryginał do wglądu)
7. Zaświadczenie lub oświadczenie placówki zapewniającej całodobową opiekę, w przypadku umieszczenia w niej dziecka, o liczbie dni w tygodniu, w których korzysta w niej z całodobowej opieki, albo oświadczenie o niekorzystaniu przez więcej niż 5 dni w tygodniu z całodobowej opieki nad dzieckiem umieszczonym w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym.
8. Inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego.
9. W przypadku ubiegania się przez wnioskodawcę o objęcie ubezpieczeniem:
A. Społecznym - należy dołączyć oświadczenie o posiadanych okresach ubezpieczeniowych składkowych i nieskładkowych uprawniających do emerytury.
B. Społecznym i zdrowotnym konieczne druków zgłaszających do ubezpieczenia.
Ważne! W przypadku, gdy okoliczności sprawy mające wpływ na prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego wymagają potwierdzenia innym dokumentem niż wymienione powyżej, Urząd Miasta Bydgoszczy Wydział Świadczeń Rodzinnych może domagać się takiego dokumentu.